

Prof. dr hab. Andrzej Miszczuk
Katedra Polityki Gospodarczej i Regionalnej
Instytut Ekonomii i Finansów UMCS w Lublinie

SEKRETARIAT
Instytutu Geografii Społeczno-Ekonomicznej
i Gospodarki Przestrzennej
Wpłynęło dnia 20.07.2026
L.dz. 27/2026
Podpis Szaniche

Ocena

**osiągnięcia naukowego oraz dorobku naukowego dr Macieja Tarkowskiego
– adiunkta w Zakładzie Rozwoju Regionalnego Instytutu Geografii
Społeczno-Ekonomicznej i Gospodarki Przestrzennej na Wydziale Nauk
Społecznych Uniwersytetu Gdańskiego, w związku z ubieganiem się o
stopień doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych –
dyscyplinie: geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna**

1. Informacje ogólne

Dr Maciej Tarkowski jest pracownikiem badawczo-dydaktycznym Uniwersytetu Gdańskiego, zatrudnionym od 2007 roku na stanowisku adiunkta (wcześniej w latach 2002-2007 był asystentem). W latach 1999-2002 oraz 2006-2010 był też zatrudniony w Instytucie Badań nad Gospodarką Rynkową, początkowo jako asystent, a następnie specjalista, starszy specjalista i samodzielny pracownik naukowo-badawczy, specjalizujący się w monitorowaniu rynku pracy.

Tytuł zawodowy magistra na kierunku: *Geografia*, uzyskał – w ramach jednolitych studiów magisterskich – w Uniwersytecie Gdańskim na Wydziale Biologii, Geografii i Oceanologii w 1999 roku. Rozprawę doktorską zatytułowaną: *Centra i peryferie rozwoju społeczno-gospodarczego Polski w okresie transformacji ustrojowej*, obronił 18 maja 2007 roku przed Radą Wydziału Biologii, Geografii i Oceanologii UG, uzyskując stopień doktora nauk o Ziemi w zakresie Geografii. Promotorem rozprawy był dr hab. Tadeusz Palmowski, prof. UG, zaś recenzentami: prof. dr hab. Jacek Szlachta i prof. dr hab. Marek Dutkowski.

Ukończył też kurs tutorski (2013-2014), kurs z zakresu programowania i analizy danych w języku R (2021) oraz kurs dotyczący oceniania wspierającego studentów (2022).

Dr Maciej Tarkowski jest autorem/współautorem 64 publikacji (po uzyskaniu stopnia doktora). Wygłosił 48 referatów, w tym na 15 konferencjach krajowych oraz 33 międzynarodowych (m.in. Bratysława, Cieszyn, Gdańsk, Helsinki, Kłajpeda, Kraków, Królewiec, Opole, Poznań, Toruń, Warszawa, Wrocław). Ponadto był członkiem komitetów

naukowych i/lub organizacyjnych 9 konferencji (po uzyskaniu stopnia doktora). Od 2025 roku pełni funkcję członka rady redakcyjnej czasopisma *Urban Planning* oraz redaktora naczelnego czasopisma *Prace Komisji Geografii Komunikacji PTG*. Recenzował artykuły m.in. dla następujących czasopism: *African Transport Studies*, *Bulletin of Geography. Socio-economic series*, *Case Study on Transport Policy*, *Cities*, *Transport Policy*, *Transportation Research Interdisciplinary Perspective*, *Czasopismo Geograficzne*, *Prace Geograficzne*, *Prace Komisji Geografii Przemysłu PTG*.

Był wykonawcą w dwóch grantach MNiSW:

- nr N N114 164938, tytuł: *Identyfikacja klastrów przemysłowych w Polsce. Próba oceny ich efektów ekonomicznych. Implikacje dla polityki rozwoju regionalnego*, okres trwania: 2010–2012.
- nr 2 P04E 024 29, tytuł: *Uwarunkowania społeczno-ekonomiczne i perspektywy rozwoju współpracy transgranicznej pomiędzy północno-wschodnimi województwami Polski a Obwodem Kaliningradzkim w procesie rozszerzenia Unii Europejskiej*, czas trwania: 7.12.2005–06.03.2008 (rozpoczęty przed, a zakończony po uzyskaniu stopnia doktora).

Ponadto brał udział jako wykonawca w projekcie zatytułowanym: *Wzorcowy System Regionalny Monitoringu Jakości Usług Publicznych i Jakości Życia*, finansowanym z Europejskiego Funduszu Społecznego (Priorytet V POKL 2007–2013 Dobre rządzenie, Działanie 5.2 Wzmocnienie potencjału administracji samorządowej), w latach 2012–2014.

Dr Maciej Tarkowski w ramach swojej aktywności naukowej podejmował współpracę z pięcioma podmiotami, tj.: Instytutem Badań nad Gospodarką Rynkową w Gdańsku, Bałtyckim Uniwersytetem Federalnym im. Immanuela Kanta w Królewcu, Uniwersytetem w Oradei, Uniwersytetem Szczecińskim oraz Uniwersytetem Kłajpedzkim. Przybierała ona formę konferencji, publikacji, a w przypadku dwóch ostatnich uniwersytetów - także staży naukowych. Staż na Wydziale Nauk Społecznych i Humanistyki Uniwersytetu w Kłajpedzie, miał charakter krótkoterminowy i odbył się w dniach 13-17.10.2025, obejmował: analizę możliwości wykorzystania danych przestrzennych z zasobów publicznych Polski i Litwy do porównawczych analiz z zakresu rozwoju regionalnego i lokalnego, a także wizyty studyjne w miejscach wytypowanych do dalszych badań oraz udział w konferencji. Z kolei staż w Instytucie Geografii Społeczno-Ekonomicznej i Gospodarki Przestrzennej na Wydziale Nauk o Ziemi Uniwersytetu Szczecińskiego miał charakter długoterminowy, odbył się bowiem w dniach: 1.11.2018–30.01.2019, dotyczył kwerendy literatury i innych materiałów źródłowych oraz wywiadów pogłębionych z przedstawicielami podmiotów gospodarki morskiej, a także dyskusję na temat problematyki podejmowanej w dalszych wspólnych badaniach.

Dr Maciej Tarkowski uczestniczy bądź uczestniczył w następujących organizacjach naukowych:

- NECTAR – Network on European Communication and Transport Activities Research (2019–2020, 2026–2027),
- Komisji Geografii Komunikacji Polskiego Towarzystwa Geograficznego (od 2015 roku),
- Zespole Problemowym ds. Polityki Regionalnej i Przestrzennej Polski i Europy KPZK PAN (kadencja 2007–2010).

Przejawem popularyzacji nauki było wykonanie 19 autorskich i współautorskich ekspertyz na rzecz Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji, Samorządu Województwa Pomorskiego, firmy POLENERGIA S.A., Miasta Gdańska, Miasta Sopotu i Instytutu Kaszubskiego, a dotyczących m.in. wpływu Polityki Spójności na rozwój obszarów wiejskich, oddziaływania morskiej farmy wiatrowej, innowacyjnego i zielonego miasta, przedsiębiorczości i rynku pracy, inteligentnych specjalizacji, jakości życia oraz atrakcyjności inwestycyjnej.

Ponadto dr Maciej Tarkowski brał udział w Kongresie Obywatelskim i Pomorskim Kongresie Obywatelskim, w ramach których był współorganizatorem, panelistą, moderatorem i współautorem publikacji pokongresowych. Ukazywały się także jego publikacje w *Pomorskim Przeglądzie Gospodarczym*, stanowiącym płaszczyznę debaty wokół dylematów rozwojowych Pomorza, dotyczące m.in.: ładu przestrzennego, warunków życia, dostępności transportowej, rynku pracy, atrakcyjności inwestycyjnej jako czynników rozwoju Pomorza oraz stanu i zmian koniunktury regionalnej gospodarki. Był także współautorem czterech edycji *Atlasu jakości życia w województwie pomorskim*, przybliżających czynniki i mechanizmy kształtujące warunki życia oraz ich terytorialne zróżnicowanie.

Wspierał działania Studenckiego Koła Naukowego Geografów w zakresie działalności popularyzatorskiej, m. in. we współorganizacji Bałtyckiego Festiwalu Nauki, Targów Akademia i Nocy Geografa. Jest też wieloletnim członkiem Komitetu Okręgowego Gdańsk i jurorem zawodów okręgowych Olimpiady Geograficznej. W kadencji 2024-2028 pełni funkcję członka Wojewódzkiej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej.

W zakresie działalności dydaktycznej dr Maciej Tarkowski wypromował 130 licencjatów i 20 magistrantów. Dwukrotnie (2021, 2025) został powołany na funkcję promotora pomocniczego rozpraw doktorskich w dyscyplinie *Geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna* na Uniwersytecie Gdańskim. Prowadził wykłady dla różnych kierunków studiów poza macierzystym wydziałem: z zakresu podstaw gospodarki

przestrzennej na Wydziale Biologii, Wydziale Zarządzania i Wydziale Oceanografii i Geografii oraz z zakresu podstaw geografii społeczno-ekonomicznej na Wydziale Ekonomicznym. Opracował autorski program przedmiotu pn. *Konkurencyjność regionów* dla studiów II stopnia Gospodarki przestrzennej, z wykorzystaniem doświadczeń ze współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Brał udział w przygotowaniu i prowadzeniu ćwiczeń terenowych regionalnych dla studentów III roku studiów licencjackich *Geografii* odbywających się: w Rumunii, na Węgrzech, w Serbii i Mołdawii, na Litwie i Łotwie, w obszarach przygranicznych Polski i Niemiec oraz Polski, Białorusi i Ukrainy, a także w regionie miejskim Wiednia.

Jako wykładowca uczestniczył w zimowej i letniej szkole: *Sustainable Urban Studies – Towards Inclusive Urbanity and Society* na Uniwersytecie Gdańskim (2023, Program Nawa Spinaker, BPI/SPI/2021/1/00016/U/00001) oraz w Erasmus+ Blended Intensive Programme: *Education for sustainable development in coastal communities* (2024, Nord Univesitet - Norwegia), polegającym na przygotowaniu i przeprowadzeniu zajęć dydaktycznych dla grupy studentów, zróżnicowanych pod względem narodowościowym oraz studiowanych kierunków.

Jest członkiem Rady Programowej kierunków studiów: *Gospodarka przestrzenna*, *Geografia społeczno-ekonomiczna z elementami GIS* (od 2019) oraz *Tourism and Hospitality* (od 2023), a także Wydziałowej Komisji Nostryfikacyjnej (od 2022 roku). W latach 2008-2012 pełnił funkcję Zastępcy Dyrektora Instytutu Geografii UG ds. Rozwoju, był członkiem Senatu UG w latach 2008-2020, a od 2023 jest kierownikiem Zakładu Rozwoju Regionalnego w Instytucie Geografii Społeczno-Ekonomicznej i Gospodarki Przestrzennej na Wydziale Nauk Społecznych UG.

W ramach swojej działalności naukowo-dydaktycznej dr Maciej Tarkowski otrzymał:

- Nagrodę Uczelni Fahrenheita, (2024), za uczestnictwo w międzyuczelnianym zespole organizacyjnym studenckiego konkursu pt. Kolej na Południe,
- Medal Jubileuszowy 50-lecia Olimpiady Geograficznej (2024), przyznany przez Przewodniczącego Komitetu Głównego Olimpiady Geograficznej za wkład w rozwój, organizację i wspieranie Olimpiady Geograficznej,
- Medal Komisji Edukacji Narodowej (2021),
- Medal Brązowy za Długoletnią Służbę (2013),
- nagrodę zespołową I stopnia Rektora Uniwersytetu Gdańskiego (2008) za monografię naukową o pograniczu polsko – rosyjskim.

2. Osiągnięcie naukowe

Osiągnięciem naukowym dr Macieja Tarkowskiego jest monografia autorska, zatytułowana: *W stronę samopodtrzymywalności regionów. Perspektywa strategii inteligentnych specjalizacji*, opublikowana w Wydawnictwie Uniwersytetu Gdańskiego w 2025 roku (ss. 366), której recenzentem wydawniczym był prof. dr hab. Paweł Churski z Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Podjęcie tematyki zawartej w tytule monografii, a tym samym zidentyfikowanie luki badawczej, wyniknęło - zdaniem Habilitanta – z trzech istotnych przesłanek; tj.:

- nowego podejścia do kluczowego zagadnienia badawczego geografii społeczno-ekonomicznej, jakim jest zróżnicowanie rozwoju regionalnego („bieda versus zamożność regionów”), gdzie miarą sukcesu przestaje być podtrzymywanie wzrostu gospodarczego jako fundamentu dobrobytu, a staje się nią zdolność do transformacji zwiększającej poziom samopodtrzymywalności procesów produkcji i konsumpcji,
- antropogenicznej zmiany klimatu, czy szerzej przekraczania granic planetarnych przez cywilizację przemysłową, co staje się źródłem poważnych wyzwań egzystencjalnych dla transformacji zwiększającej poziom samopodtrzymywalności regionalnej,
- masowe wdrożenie strategii inteligentnych specjalizacji regionów jako przejaw terytorializacji polityki innowacyjnej w miejsce jej dotychczasowego, zunifikowanego modelu, co pokazuje w jakim stopniu innowacyjność, będąca głównym motorem wzrostu w gospodarce kapitalistycznej i przedmiotem interwencji strategii inteligentnych specjalizacji, może napędzać transformację do samopodtrzymywalności, ograniczając jednocześnie zawodność rynku i państwa.

Celem głównym monografii było określenie prawidłowości rządzących transformacją regionów do samopodtrzymywalności, w szczególności wskazanie terytorialnie zróżnicowanych mechanizmów oraz przyczyn porażek i sukcesów w ograniczaniu stopnia zasobochłonności produkcji i konsumpcji. W nawiązaniu do celu głównego sformułowano:

- cele teoretyczno-metodologiczne, obejmujące:

- 1) konceptualizację pojęcia samopodtrzymywalności oraz jego osadzenie w aparacie teoretyczno-pojęciowym *Geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej*,
- 2) opracowanie modelu teoretyczno-koncepcyjnego analizy procesu transformacji regionu do samopodtrzymywalności,
- 3) identyfikację mechanizmów interwencji strategii inteligentnych specjalizacji w procesy transformacji regionów do samopodtrzymywalności,

- cele poznawcze, na które składają się:

- 1) określenie skuteczności strategii inteligentnych specjalizacji jako narzędzia interwencji publicznej na rzecz wzmocnienia badań, rozwoju technologicznego i innowacji na poziomie regionalnym,
- 2) wskazanie skuteczności strategii inteligentnych specjalizacji jako narzędzia wzmocnienia samopodtrzymywalności na poziomie regionalnym,
- 3) identyfikacja istotnych, terytorialnie zmiennych czynników sukcesów bądź porażek w zwiększaniu samopodtrzymywalności produkcji i konsumpcji,
- 4) określenie roli dotychczasowych ścieżek ewolucji gospodarczej regionów w kształtowaniu kierunku i dynamiki transformacji do samopodtrzymywalności,

oraz cel aplikacyjny, określony jako: zdiagnozowanie wdrożenia strategii inteligentnych specjalizacji pod kątem wzmocnienia walorów prakseologicznych tego narzędzia interwencji – prostoty działania, skutecznego przywództwa, wykorzystania efektywnych narzędzi transformacji.

W nawiązaniu do celów poznawczych sformułowane zostały cztery następujące hipotezy badawcze, tj.:

- 1) ograniczenia skuteczności strategii inteligentnych specjalizacji wynikały z trudności implementacyjnych i deficytów zasobów w regionach, a nie z wad samej koncepcji,
- 2) strategię inteligentnych specjalizacji zostały szeroko wykorzystane do wsparcia transformacji regionów do samopodtrzymywalności,
- 3) decydujące znaczenie dla powodzenia transformacji regionów do samopodtrzymywalności mają cechy kapitału społecznego w powiązaniu z kapitałem ludzkim,
- 4) kierunek i dynamika transformacji do samopodtrzymywalności zależą od dotychczasowej ścieżki ewolucji gospodarczej.

Zakres przedmiotowy monografii dotyczy transformacji do samopodtrzymywalności, która cechuje się kompleksowością, dynamiką, rozległością oddziaływań na systemy podtrzymujące życie społeczne. W nawiązaniu do rozważań J. Pattersona, Habilitant wykorzystał i twórczo rozwinął podejście, określane jako transformacja społeczno-technologiczna, oznaczającą powiązane i ewoluujące zmiany technologiczne, społeczne, instytucjonalne i gospodarcze.

Zakres przestrzenny analiz został ograniczony do regionów 14 krajów członkowskich UE, wdrażających strategię inteligentnych specjalizacji tylko na poziomie regionalnym albo na poziomie regionalnym i jednocześnie krajowym. Poglębione analizy przeprowadzono w

odniesieniu do dziewięciu regionów: Kraju Basków (Hiszpania), Środkowego (Portugalia), Wschodniej i Północnej Finlandii, Zachodniej Holandii, Zachodniej Macedonii (Grecja), Północnej Jutlandii (Dania), Nadrenii Północnej – Westfalii (Niemcy), Lombardii (Włochy) oraz województwa pomorskiego. Zakres czasowy obejmował perspektywę budżetową UE 2014-2020, rozszerzoną o kolejne 3 lata (2023), co było związane z dokończeniem projektów rozpoczętych we wskazanej perspektywie. Oprócz wnikliwej analizy bogatej literatury przedmiotu, zostały zastosowane trzy metody badawcze, tj. wskaźnikowa, porównawczego studium przypadku oraz studium pojedynczego przypadku. Wykorzystane dane pochodzą z krajowych i międzynarodowych źródeł statystycznych.

Monografia składa się z siedmiu rozdziałów, wstępu (numerowanego jako rozdział I) oraz podsumowania i wniosków (rozdział 9). Można w niej wyróżnić dwie zasadnicze części, tj.: teoretyczną (rozdziały II, III i IV) oraz empiryczną (V, VI, VII). W rozdziale drugim w zarysie przedstawiono genezę badań nad samopodtrzymywalnością, dokonano konceptualizacji tego pojęcia, ukazano jego relacje z rozwojem zrównoważonym, a w przypadku transformacji do samopodtrzymywalności zastosowano model systemu społeczno-technologicznego, identyfikując jego składowe oraz uwarunkowania dynamiki, co pozwoliło na wskazanie jego głównych cech, tj.: wielowymiarowości i koewolucji, wielopodmiotowości, stałości i zmian, długotrwałości, otwartości i niepewności, sprzeciwu i niezgody opartej na wartościach oraz ukierunkowania postępu. Habilitant wskazał też główne dotychczasowe nurty badań nad transformacją do samopodtrzymywalności czyli: perspektywę wielopoziomową, technologiczny system innowacji, strategiczne zarządzanie niszą oraz zarządzanie transformacją. Z dokonanego porównania wyniknęły następujące wnioski metodologiczne: powszechne wykorzystanie metody studium przypadku, próby dokonywania uogólnień w postaci typologii, zróżnicowaną skalą analiz (od międzynarodowej do lokalnej), przydatność podejścia redukcyjnego, przy unikaniu nadmiernej generalizacji oraz większe zaangażowanie badacza (od dystansu do współuczestnictwa w badanych procesach). Stosunkowo nowym nurtem badań jest geografia transformacji do samopodtrzymywalności, w ramach której mieści się recenzowana rozprawa habilitacyjna.

Z przeprowadzonej w rozdziale drugim analizy teoretyczno-metodologicznej wynikają konsekwencje dla części empirycznej dotyczące: systemowego charakteru transformacji, identyfikacji czynników terytorialnych jej przebiegu, względnego domknięcia w granicach regionów oraz doboru przypadków poddanych dalszym badaniom.

W rozdziale trzecim wskazano – w oparciu o koncepcję kapitału terytorialnego – potencjalne czynniki rozwoju regionalnego i ich wpływ na wzmacnianie

samopodtrzymywalności, uzupełniając je dodatkowo o czynniki geograficzne. Autor ukazuje też problem zawodności rynku i państwa (polityki regionalnej) w kontekście samopodtrzymywalności, który może być zneutralizowany poprzez strategie inteligentnych specjalizacji. Zidentyfikował on region – w nawiązaniu do rozważań Z. Chojnickiego – jako terytorialny system społeczny, a ponadto ukazał regionalny system innowacji oraz ewolucję struktury gospodarczej regionu. Najważniejszym elementem tego rozdziału jest sformułowanie autorskiego modelu teoretyczno-koncepcyjnego analizy procesu transformacji regionu do samopodtrzymywalności, w którym powiązано najważniejsze, z omówionych w tym rozdziale, pojęć i koncepcji.

Rozdział czwarty został poświęcony strategiom inteligentnych specjalizacji, traktowanym jako regionalne strategie innowacji trzeciej generacji, wolnym od błędów poprzednich RSI, a jednocześnie oferującym bardziej adekwatne i skuteczne rozwiązania. W rozdziale zaprezentowano teoretyczne i instytucjonalne podstawy polityki innowacyjnej, istotę, funkcje, model formułowania, wdrażania i ewaluacji, wiodące typy i cechy strategii inteligentnych specjalizacji. Rozważania te skonfrontowano z wynikami przeglądu literatury poświęconemu tym zagadnieniom. Przeprowadzone badania pozwoliły zidentyfikować mechanizmy interwencji strategii inteligentnych specjalizacji w procesy transformacji regionów do samopodtrzymywalności, co było niezbędne do przeprowadzanie dalszych analiz empirycznych, zawartych w drugiej części monografii.

W rozdziale piątym, rozpoczynającym część empiryczną, skoncentrowano się na analizie skuteczności strategii inteligentnych specjalizacji, stymulującej innowacyjność w regionach UE, z uwzględnieniem ich stanu wyjściowego, oraz ich ukierunkowania na wyzwania transformacji do samopodtrzymywalności na podstawie badania – zawartych w strategiach - priorytetów. Rozdział ten posłużył do weryfikacji pierwszej i drugiej hipotezy badawczej.

Na treść rozdziału szóstego składa się studium porównawcze przypadków, dotyczące wybranych, pierwszych ośmiu regionów, wymienionych we wstępie do tej części recenzji. Dokonano ich analizy retrospektywnej w zakresie przekształceń strukturalnych gospodarek, podejmując próbę identyfikacji czynników potencjalnie mobilizujących do wzmacniania samopodtrzymywalności regionów. Przeanalizowano także badane studia przypadków pod kątem oddziaływania geograficznych czynników transformacji oraz jakości elementów składowych kapitału terytorialnego. W końcowej części zestawiono przykładowe przedsięwzięcia implementujące strategie inteligentnych specjalizacji jako narzędzia

transformacji do samopodtrzymywalności. Rozdział ten posłużył weryfikacji hipotezy trzeciej, a częściowo także drugiej i czwartej.

Rozdział siódmy zawiera pogłębione rozważania dotyczące genezy priorytetów strategii inteligentnej specjalizacji, przebiegu procesu ich formułowania i wdrażania na przykładzie województwa pomorskiego. Zawarte w nim rozważania pozwoliły prześledzić adekwatność priorytetów strategii względem atutów gospodarczych regionu oraz ich wpływu na wyzwania samopodtrzymywalności. Rozważania zawarte w tym rozdziale przyczyniły się do weryfikacji hipotezy czwartej oraz drugiej i trzeciej.

W krótkim rozdziale ósmym, na podstawie analizy – zawartej w poprzednich rozdziałach – a dotyczącej zakresu wdrażania strategii inteligentnych specjalizacji i ich ukierunkowania na zagadnienia samopodtrzymywalności, Autor dostrzega potrzebę kontynuacji tego typu interwencji także w kolejnych okresach programowania UE, zauważając jednak pewne deficyty strategii, które można łagodzić m.in. poprzez budowanie partnerstw na rzecz regionalnych innowacji, tworzenie laboratoriów transformacji do samopodtrzymywalności, realizujących eksperymenty dotyczące innowacji w świecie rzeczywistym czy też wprowadzanie tzw. oszczędnych innowacji.

Podsumowując, Habilitant zrealizował - sformułowane w monografii - cele teoretyczno-metodologiczne. Dokonał konceptualizacji pojęcia samopodtrzymywalności rozwoju w ramach dyscypliny *Geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna*. Opracował model teoretyczno-koncepcyjny analizy procesu transformacji regionu do samopodtrzymywalności i na jego podstawie dokonał identyfikacji mechanizmów interwencji w postaci strategii inteligentnych specjalizacji.

W zakresie celów poznawczych i weryfikacji hipotez uzyskano także satysfakcjonujące rezultaty. W przypadku hipotezy pierwszej, Autor uznaje jej częściowe pozytywne zweryfikowanie, jako że ograniczenia skuteczności strategii inteligentnych specjalizacji mają podłoże implementacyjne, wynikające ze zbyt wysokiej lub zbyt niskiej gęstości instytucjonalnej, a wady samej koncepcji mają znaczenie drugorzędne.

Hipoteza druga też została potwierdzona częściowo, gdyż strategie inteligentnych specjalizacji zostały w największym stopniu wykorzystane do wsparcia transformacji regionów do samopodtrzymywalności w płaszczyźnie dyskursywnej i behawioralnej, a słabiej w funkcjonalno-technicznej, co wynikało z pewnej rutyny polityki regionalnej.

Natomiast hipoteza trzecia została potwierdzona w pełni, co jest raczej mało zaskakujące, gdyż kapitał społeczny i ludzki – w oczywisty sposób - są kluczowe dla powodzenia transformacji do samopodtrzymywalności regionalnej. Można w tym miejsce

zadać przewrotne pytanie: czy pochodzenie regionalne krajowych elit politycznych ma znaczenie dla sukcesów transformacji w regionie.

Hipoteza czwarta została potwierdzona na podstawie wniosków z analizy studiów przypadku, z których wynika, że ewolucja dotychczasowej ścieżki rozwoju polegała na ogół na modernizacji oraz dywersyfikacji w oparciu o branże pokrewne, czemu sprzyjały istniejące wyspecjalizowane zasoby oraz odpowiedni dystans poznawczy.

W zakresie wniosków aplikacyjnych, analizy teoretyczno-metodologiczne oraz studia przypadków pozwoliły na określenie - krytycznych dla skuteczności strategii inteligentnych specjalizacji - kroków, tj.: identyfikacji priorytetów, ich operacjonalizacji w postaci zestawu powiązanych projektów, opracowania kryteriów selekcji i zasad wdrażania konkretnych projektów oraz monitoringu i ewaluacji procesu. Podstawowym uwarunkowaniem sukcesu są rozwiązania instytucjonalne, które powinny zapewniać odpowiednią reprezentację aktywnych i twórczych aktorów oraz interesariuszy strategii.

Z pełnym przekonaniem można stwierdzić, że rozważania teoretyczno-metodologiczne zawarte w osiągnięciu naukowym dr Macieja Tarkowskiego mają charakter oryginalny i wnoszą znaczny wkład w rozwój *Geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej*. Część empiryczna jest spójna z rozważaniami teoretycznymi, jednak ma nieco „historyczny” charakter. Nowa perspektywa UE 2028-2034 pod względem filozofii wspierania innowacji jest radykalnie inna – zarówno w wymiarze instytucjonalnym jak i finansowym - od poprzednich okresów, w tym analizowanego 2014-2020 (+3). Wojna w Ukrainie, dodała do koncepcji samopodtrzymywalności – bezpieczeństwo militarne, a w przypadku nowych technologii, zwraca się dużą uwagę na ich podwójne zastosowanie (dual-use): pokojowe i militarne. Daje to nowy impuls do podjęcia rozszerzonych badań nad strategią transformacji do samopodtrzymywalności regionów, ze szczególnym uwzględnieniem regionów przygranicznych.

3. Pozostały dorobek naukowy

Pozostały dorobek naukowy dr Macieja Tarkowskiego po uzyskaniu przez niego stopnia doktora obejmuje: 35 artykułów (w tym 13 autorskich, 22 współautorskie, 14 w języku angielskim, 1 w – rosyjskim i 20 – w polskim), 5 monografii współautorskich w języku polskim (bez monografii stanowiącej główne osiągnięcie naukowe Habilitanta), 18 rozdziałów w monografiach (w tym 11 autorskich, 7 współautorskich, 4 w języku angielskim, 1 - w tureckim, a 13 - w polskim) oraz współredakcję naukową 5 monografii wieloautorskich, w tym czterech

wydanych w języku polskim w ramach serii „Regiony Nadmorskie” oraz 1 w języku angielskim, wydaną przez Uniwersytet w Oradei.

W ramach zainteresowań naukowych Habilitanta można wyróżnić trzy nurty badawcze (po uzyskaniu przez niego stopnia doktora), udokumentowane publikacjami. Są to:

- 1) *analiza regionalna*, obejmująca przestrzennie zróżnicowane przemiany społeczno-gospodarcze okresu transformacji systemowej i akcesji do UE, modernizację i polaryzację gospodarki w warunkach integracji europejskiej, zmiany struktur terytorialnej organizacji kraju, rozwój regionów metropolitalnych, współpracę transgraniczną, funkcjonowanie lokalnych i regionalnych rynków pracy oraz wybranych sektorów i form organizacji działalności gospodarczej,
- 2) *gospodarka morska*, w ramach której badania skupiały się na: bezpieczeństwie żeglugi (typu *safety*) oraz środowiska morskiego, portach morskich, przekształceniach przemysłu okrętowego oraz innowacjach w żegludze promowej,
- 3) *systemy transportowe i mobilność miejska*, obejmujące: rolę transportu i mobilności jako czynnika rozwoju regionalnego i lokalnego, a także krytycznego przedmiotu transformacji do samopodtrzymywalności, analizę ewolucji głównych priorytetów i narzędzi polityki transportowej, identyfikacja uwarunkowań tych zmian, porównanie systemów transportu miejskiego, w tym systemów rowerów miejskich.

Nurt pierwszy jest najliczniej reprezentowany w zakresie liczby publikacji (25), z kolei nurty: drugi i trzeci powstały jako następstwo rozszerzania pola zainteresowań badawczych w ramach nurtu pierwszego. Największą dynamikę publikacyjną wykazuje się obecnie nurt trzeci. Załącznikami do autoreferatu dr Macieja Tarkowskiego są teksty wszystkich recenzowanych publikacji, powstałych po uzyskaniu stopnia doktora. Ich lektura potwierdza szerokie spektrum zainteresowań badawczych autora/współautora oraz duże walory poznawcze, metodologiczno-metodyczne i aplikacyjne prezentowanych treści.

Przechodząc do analizy bibliometrycznej można stwierdzić, że dorobek Habilitanta, po uzyskaniu przez niego stopnia doktora charakteryzuje: sumaryczny IF – 28,732, liczba cytowań publikacji (bez autocytowań): Web of Science – 101, Scopus – 150, Google Scholar – 964, utocytowań) oraz indeks Hirscha: Web of Science – 6, Scopus – 8, Google Scholar – 17.

4. Konkluzja

Uwzględniając zalety i wady osiągnięcia naukowego oraz oceniając całokształt dorobku naukowego dr Macieja Tarkowskiego stwierdzam, że w jego przypadku zostały spełnione wymagania, zawarte w art. 219 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie i nauce

(tekst jednolity: Dz.U. 2023, poz. 742 z późniejszymi zmianami), tj. posiada on w dorobku osiągnięcia naukowe, stanowiące znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny, w tym przypadku *Geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej* oraz wykazuje się istotną aktywnością naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni, w szczególności zagranicznej. W związku z tym wnioskuję o dopuszczenie dr Macieja Tarkowskiego do dalszego etapu postępowania w przewodzie habilitacyjnym.

Lublin, dn. 14.07.2026

